

Kiadja: A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 6 korona, fél évre 3 korona és évi 30 K drágasági felár.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmív. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A törvény revíziója. Rm. — Levél Miskolcziól. (Adatok a Sajó halrajzához.) Vizkelety Pátr
Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A.

Magyar kir. földművelésügyi miniszter. 5504/1920. sz. II—C.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

A m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás részére újonnan megállapított és érvénybe lépett díjszabást tudomásulvétel végett azzal küldöm meg, hogy az 1906. évi 16.980. számú itteni rendelettel életbeléptetett szervezeti szabályok e díjszabás által érintett részükön kívül változást nem szenvednek.

Budapest, 1920. november 30.

A miniszter helyett:
Szomjas s. k.,
állami titkár.

B.

5504/1920. számhoz.

A m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás díjszabása.

I. Általános határozatok.

1. Az ezen díjszabásban felsorolt vizsgálati díjakban bennfoglaltnak a vizsgálatok alkalmával elhasznált anyagok és eszközök költségei. A szakvéleményekért külön díj jár.

2. Oly vizsgálatok végzéséért, melyek ezen díjszabásban felsorolva nincsenek, a vizsgálati díj az arra fordított idő és elhasznált anyagok tekintetbevételével mellett a hasonló természetű vizsgálatokra érvényes díjtételek szerint számíttatik fel.

3. Oly esetekben, midőn a megkereső fél sürgős, soron kívüli vizsgálatot kér, a vizsgálati díjakkal legalább kétszerese számíttatik fel. Ily esetekben a vizsgálati díj fele, ha a vizsgáló hivatalos időn kívül végzi a munkáját, a vizsgáló egyéniéi.

4. A köz érdekében végzett vizsgálatokért díj nem számítható.

II. Az egyes kémiai műveletekért a következő díjak számíttatnak:

Tárgy:	Minőleges, mennyi- leges meghatározás:	K	K
Aciditás	—	—	20
Ammóniák	—	10	30
Agyag	—	20	50
Czukor	—	15	40
Calorimetrikus meghatározás	—	—	80

Tárgy:

Tárgy:	K	K
Chlor	15	35
Elektromos vezetőképesség	—	35
Éghető anyag	—	100
Emészthetőség	—	75
Fajsúlymeghatározás	—	20
Hamu	—	20
Homok	—	30
Humus	—	125
Izapolási vizsgálat	—	25
„ „ részletesen	—	100
Izzítási veszteség	—	20
Keményítő	—	50
Kénhidrogén	10	40
Kénsav	10	40
Kénessav	10	40
Külső megítélés	10	—
Káli	25	50
Keményiségi fok	—	30
Kovasav	—	45
Lebegő anyag	—	30
Mész	15	40
Magnézia	15	40
Mechanikai talajvizsgálat minden szemnyag- sáért külön	—	30
Natron	25	60
Nitrogén	—	35
Nyersprotein	—	35
Nyersrost	—	40
Oxygén	—	40
Oxydálhatóság	—	35
Phosphorsav	15	40
Reakció	10	—
Szilárd maradék	—	25
Szerves elégetés	—	100
Szénsav	10	—
Szénsav, kötött	—	25
„ összes	—	30
„ Scheibler szerint	—	25
Salétromsav	10	50
Salétromossav	10	40
Szárazanyag	—	20

Tárgy :	Minőleges, mennyi- leges meghatározás :	
	K	K
Talaj, teljes elemzése, részletes feltárás nátrium-karbonáttal, vizes és sósavas kivonat elemzése	—	400
Tiszta protein	—	35
Víztartalom	—	20
Víztartóképeség	—	30
Vas	10	40
Vízben oldott gáz minden egyes alkotórészének meghatározása egyenként	—	40

Górcsövi vizsgálat. A fizetendő díjak minden egyes esetben a vizsgálatra fordított munkaidő szerint állapítatnak meg. A legkisebb díjazás jár. A szakvélemény díja, a vizsgálati díj leszámításával, a vélemény elkészítőjét illeti. A szakvéleményért kapott összegről a havi jelentés keretében a földművelésügyi miniszterhez jelentés teendő.

Bakteriológiai vizsgálat. A legkisebb díjtétel 30 K, egyébként az előbbi pont határozmányai az irányadók.

III. Szakvélemények kidolgozása.

Magánérdeket szolgáló, akár írásban, akár szóval adott szakvéleményért esetenként a reáfordított munka arányában megállapított díjazás jár. A szakvélemény díja, a vizsgálati díj leszámításával, a vélemény elkészítőjét illeti. A szakvéleményért kapott összegről a havi jelentés keretében a földművelésügyi miniszterhez jelentés teendő.

IV. Utazási költségekre az állomást minden egyes vizsgálatnál, szemlénél vagy tárgyalásnál 200 K átalányösszeg, napidíj gyanánt pedig annyiszor 100 K illeti, ahány napon át a tárgyalás vagy szemle tényleg tartott.

Felszámítatnak ezenfelül az esetleges vizsgálatokért járó díjak is.

A törvény revíziója.

A halászatról szóló 1888. évi XIX. t.-cikknek célja volt egyrészt a halászat ügyének országos rendezése, másrészt feladata, hogy a halászatban rejlő nemzeti vagyon lehető legjobb kihasználását elősegítse s biztosítsa.

A törvény életbelépte óta (1899. május 1.) több mint 30 év telt már el. Bármiképp ítéljük meg e hosszú idő eredményét, azt nem lehet elvitatni, hogy halászatunk e törvény végrehajtása során nyerte ismét vissza közgazdasági jelentőségét s ennek a törvénynek köszönhető, hogy a közelmúlt nehéz időkben is ez a termelési ág jelentékeny mértékben járulhatott hozzá a legfőképpen városainkat érintő súlyos élelmezési nehézségek leküzdéséhez. Mindenesetre azt igazolja ez, hogy a törvény alapelveiben helyes. Különösen bevált az az intézkedése, amellyel a nálunk annyira szétdarabolt halászati jogoknak gyakorlását nagyobb gazdasági egységek szervezésének feltételéhez köti. Ezzel különben törvényünk megelőzte valamennyi európai állam halászati törvényét s más államok későbbben alkotott halászati törvényei a „társulat” elvét mindenhol magukévá tették. A törvény idevonatkozó rendelkezéseinek köszönhető legfőképpen az, hogy az előzőekben említett célját, a halászat ügyének országos rendezését teljes mértékben elérte. Természetes vizeinken a halászati társulatok mindenhol szervezve vannak s azzal legalább az eddig sokszor teljesen bizonytalan a halászati jogosultság kérdése mindenhol teljesen tisztázódott. Ez az alapja a további munkának.

Más kérdés azután az, hogy a törvény másik feladatának, vagyis hogy a halászatban rejlő nemzeti vagyon lehető legjobb kihasználását elősegítse s biztosítsa, megfelel-e?

Hogy e kérdésre a helyes feleletet megadhassuk, meg kell gondolnunk, hogy a modern halászat, mint minden természettudományos alapokon nyugvó különleges termelés, *folyton fejlődő* gazdasági ágazat s az utolsó három évtizedben éppen azoknak a természettudományos, a vizek életét tanulmányozó kutatásoknak terén

volt nagy a haladás, amelyek ennek a termelésnek az alapját adják. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy emellett a haladás mellett az oly hosszú időn át változatlanul hagyott törvény mind jobban — *elmaradt*.

Mert bizony elmaradt az.

Ép ezért már rég felmerült a törvény revíziója iránti kívánság; már a törvény életbelépte után 12 évre, 1901. márczius hó 7-én megtartott budapesti halászati kongresszus behatóan foglalkozott a dologgal.

Azótától azonban ismét 20 év telt s ha már akkor szükségét érezte az érdekeltég a törvényen való változtatásnak, mennyivel inkább kell arra törekednünk ma, mikor szerencsétlen országunk gazdasági megerősödése érdekében a termelés lehető fokozásának útjából nemcsak hogy minden akadályt el kell hárítani; de ezt a fokozást minden irányban elő is kell segíteni.

A folyton fejlődő gazdasági élet követelményei elől nem térhetünk ki a halászat terén se. Különösen mert számot kell vetnünk azokkal a gazdasági élet minden ágazatában észlelt nagy értékeltolódásokkal is, a melyek a halászati jogokat is soha nem remélt becshoz juttatták. Oly nagy értékeket képviselnek ma ezek a jogok, hogy azok megfelelő kihasználása érdekében kifejtett munka nagyon is — *kifizeti* magát.

Aztán még egy nagyon fontos, bár nagyon szomorú körülményről nem szabad megfeledkeznünk. A szerencsétlen trianoni béke a kárpáti medence, a régi Magyarország, halászatilag annyira egységes vízhálózatát politikailag — legalább egyelőre — darabokra szakgatta. Ez a politikai szétagoltság semmit sem változtat a természet törvényein, a melyek parancsolólag írják elő, hogy e vízhálózat halászati művelése okszerűen csakis egyöntetű, azonos elvek alapján történhet! Minél előbb igyekeznünk kell erről „új” szomszédainkat meggyőzni s vélők a halászat gyakorlása tekintetében egyezményre lépni. Az erre irányuló tárgyalások kiinduló pontja csakis a *mi* törvényünk lehet, mert hiszen az vonatkozott erre az *egész* vízhálózatra; de, hogy teljesen biztos talajon álljunk, törvényünk fogatkozásait meg kell szüntetnünk s igyekeznünk kell úgy javítani, hogy az idegen, valószínűleg nem is mindig barátságos bírálat se találjon rajta gáncsolni valót.

Mindezek folytán törvényünk revíziója kétségtelenül a legsürgősebb feladatunk.

Bármennyire sürgős is azonban, megfelelő előkészület nélkül nem szabad hozzáfognunk. Elhirtelenkedéssel a célt, a javítást egyáltalán nem érhetők el. A „Halászat” hasábjai nyitva állanak mindenki előtt, a kinek az ügyhöz hozzászólni valója van és csak azt kívánhatjuk, hogy e sorok nyomán minél többen vállalkozzanak, különösen a hivatásos halászok s azok közül, akik a gyakorlatban a halászati jogokat kezelik, arra, hogy tapasztalataik alapján idevonatkozó gondolataikat, véleményüket a nagy nyilvánossággal, esetleg további megvitatás céljából, közöljék.

Természetes, hogy a nyilvános megvitatás s bírálat tisztázó tüzen az alább előadandó s a törvényátdolgozás főbb irányelveire vonatkozó eszmék is át kívánnak esni.

Semmiesetre se akarunk itt végig menni sorjában a törvény egyes szakaszain, az majd a törvénycsinálók dolga lesz, hanem csak rá akarjuk terelni a figyelmet a változtatást leginkább igénylő részekre.

E tekintetben — bizonyára minden gyakorlati halász véleményét is fejezem ki — a legkirívóbb a *tilalmakról* szóló III. fejezet.

Annak idején, amikor a törvény készült, a vizek halászatilag való *művelése* bizony még szinte ismeretlen

fogalom volt és a halászatot tönkretevő sok mindenféle baj között, egyik legnagyobbnak a *rablóhalászatot* tartották, éppen ezért lehető szigorú tilalmakkal vélték a halállományt megmenteni. Hogy pedig e tilalmaknak nagyobb súlyt adjanak, azokat minden részletükkel belefoglalták a törvénybe. Ezzel azonban olyan *merevséget* hoztak be a tilalmakba, amely ma már tényleg sok tekintetben gátolja az intenzív munkát, eltekintve attól, hogy némely részletükben az újabb természettudományos kutatások szerint meg sem okolhatók többé.

Hogy a tilalmak részletezése nem való a törvénybe, azt már általában mindenhol felismerték. Az újabb, modern halászati törvények ezekről a tilalmakról mindig csak általánosságban szólnak s a részletek megállapítását *rendeleti* útra utalják. A rendeletek könnyen megváltoztathatók s kiadásuknál mindig figyelembe vehetők a hely s idő és más tényezők szerint változó körülmények úgy, hogy a halállomány kellő védelme mellett a halasvizek lehető jó s gazdaságos kihasználásának is meg legyen a lehetősége. Ilyen elvek szerint készült a mintaszerűnek elismert 1908. évi augusztus 15-i *bajor* s a legújabb keletű, 1916. évi május 11-i, *porosz* halászati törvény is.

Az ú. n. tilalmakról szóló törvényes intézkedések tulajdonképp nem jogi vonatkozásúak, hanem az okszerű termelési üzem érdekében felállított szabályok, amelyeknél döntő a szakszempon. Ebből kiindulva, e szabályok megállapításánál a főelvnek annak kell lennie, hogy a *haltermésként jelentkező, fogyasztásra való kifejtett hal fogása semmiképp se korlátoztassék, az ivadék védelme azonban, éppen ennek a terméknek biztosítása érdekében, a leghatékonyabban végrehajtható.*

Készakarva hangsúlyozzuk itt az *ivadék*-ot. A halállomány fennmaradása érdekében első dolog természetesen az, hogy a halak megívjanak, de az ívás védelme még sem oly fontos vagy talán helyesebben kifejezve: az ívás védelmére nincs olyan szükség, mint az ivadék védelmére. Az ívást oly sok, az embertől nem függő természeti tényező befolyásolja, hogy ott az emberi beavatkozásnak csak korlátozott mértékben lehet hatása — sőt megeshet, hogy többet árt, mint használ. Pl. akkor rendel fogási tilalmat, mikor hideg van s í. t.

Az ivadék maga, amint kissé fejlettebb, már felkelti a kapzsibb halász bírásvágyát. Az ivadék már közbeeső termék, amelynek előállításánál már sok mindenféle kedvező előfeltételnek kellett hosszabb időn át teljesedni; elpusztítása tehát a termelési folyamat nagy visszaesését jelenti. Az ivadék az, ami a kertészetnél a palánta; ha az pusztul el, az bizony már nagy kár!

Mindebből tovább kövekezik aztán az, hogy a törvénybe csak azoknak az abszolút kizárandó halászati módoknak tilalma vétetessék be, amely az ivadéknak árt, azt pusztítja vagy amely azt *is* pusztítja. Vagyis a fő s első dolog mindig az ivadék védelme s egyébként csak a nagy hal fogását célzó olyan módokat sem szabad megengedni, amelyek alkalmazása mellett az ivadék nem kímélhető. Aki helyesen akar gazdálkodni, annak meg kell találni azt a fogási módot, amelylyel csak a nagy halat fogja ki, de a fiát békében hagyja. Magunk alatt vágni a fát a törvény semmiképp se engedheti meg. Egyéb tilalmak megállapítása, a melyek olyan halászásra vonatkoznak, ahol maga az ivadék nincs érdekelve, rendelettel történjék; ezen az úton mindig módjában lesz a hatóságnak mérlegelni, hogy milyen mértékben alkalmazza azokat. Mentől rendezettebb, okszerűbb valamely vízszakaszon a halászati üzem, mentől fegyelmesebbek a halászatot ott gyakorlóak, annál

enyhébbek lehetnek a korlátozások; ellenkező esetben megfelelő szigorítással kell a köz szempontjából a nemzeti vagyoni részét tevő halászat lehető gazdaságos kihasználását biztosítani.

Hogy már most az intézkedő hatóság a fentebbiekből folyó feladatának helyesen tudjon megfelelni, mindenestre biztosítani kell számára azt, hogy a halászati üzemek felett felügyeletet gyakorolhasson. Anélkül természetesen, hogy ez a felügyelet az üzemnek a magánüzleti részét érintené, zavarná.

A tilalmak kérdésén kívül még egy más dolog rendezését sürgeti nagyon a gyakorlat; ez az ártéri, illetőleg hullámtéri halászat ügye. Ennek helyes megoldásával áll ugyanis kapcsolatban az ott lévő mélyedésekben (kubikgödörökben) megrekedő halivadék megmentése, aminek hazai viszonyaink között közismert nagyszabású árvédelmi munkálatainkkal összefüggésben, szinte döntő befolyása van vízünk halállományának fenntartására. Anélkül, hogy már most a részletekbe bele akarnánk menni, mégis legyen szabad kifejtetni azt a véleményünket, hogy czélt érni ebben a dologban csak úgy lehet, ha a törvény a mederbéli halászat s az ártéri halászat egységes gyakorlására nemcsak megadja a módot, de azok egymástól elkülönítve való kezelését egyenesen kizárja. Ez tulajdonképp csak a társulás elvének a törvényben leghatározottabban s kötelező alakban kifejezett elvének továbbfejlesztését jelentené.

Hasonló gazdaságüzemi jelentőségű kérdés a több jogtulajdonos birtokában lévő, de különálló s halászatilag egységesen kezelt állóvizek halászatának gyakorlása. Ezeken a vizeken, bizonyos feltételek biztosítása mellett, egyáltalán nincs értelme semmiféle korlátozó intézkedésnek; azokon, éppen a lehető belterjes üzem érdekében, teljesen szabad kezlet kell adni a halászat gyakorlásában, olyanformán, amint azt a mai törvény az ú. n. zárt vizekre vonatkozólag teszi. Mindennapi eset a gyakorlatban, hogy leghelyesebb volna egy-egy ilyen elvadult halállományú vízből a benne lévő anyagot teljesen vagy legalább is nagyrészt kiirtani, helyébe aztán megfelelőt tenni; a törvény korlátozó intézkedései azonban akadályozzák a gyökeres gyógyítást. A törvényt tehát meg kell változtatni.

Az imént említettük, hogy a törvény az ú. n. zárt vizekre, a halászat gyakorlását illetőleg semmiféle korlátozó intézkedést nem tartalmaz; ez gazdaság-üzemi szempontból egészen helyes dolog, ha úgy fogjuk fel a dolgot, hogy a törvény teljesen szabad kezlet ad ily vizeken a legbelterjesebb üzem vitelére. Csak az volna hiba, ha valaki esetleg úgy magyarázna a törvényt, hogy ezek a vizek a köz szempontjából *közömbösek* előtte s azért nem törődik azok halászatával; mintegy *törvényen kívül* helyezi azokat. S tényleg a törvény a zárt vizek jellegének megállapításán kívül, egyébként nem foglalkozik e vizekkel, pedig ha a halászatot, mint közgazdasági jelentőségű termelést akarjuk gondolni, akkor az ú. n. zárt vizek halászatát, amely zárt vizek közé tartoznak a *mesterséges halastavak* is, nem szabad elhanyagolnunk. Törvényes segítséget kell biztosítanunk a mesterséges viszonyok között létesíthető tógazdaságok térfoglalásának épp úgy, mint az a műszaki berendezkedést illetőleg egészen hasonló jellegű öntözésekre már rég megtörtént. A tógazdaságok hazai viszonyaink között egyes földterületek jobb kihasználásának s általában a halászati termelésnek nagyon jelentős tényezői, amelyek termékei külföldi kivitelünket is előmozdítják — megérdemlik tehát mindenképp a hatékonyabb, törvény biztosította támogatást.

A zárt vizekkel kapcsolatban szabatoságot kell a törvénybe behozni a *halászati jog értelmezése* körül is. Különös, de úgy van, hogy ez az értelmezés a mostani törvényből egyáltalán hiányzik, a törvény a halászat jogáról, mint valami mindenki által ismert, magától értetődő jogról beszél. Hogy pedig mennyire szükség van itt a fogalmak tisztázására, elég pl. rámutatnunk arra a legfelső fokú elvi döntésre, amely kimondja, hogy a rák fogásához nem kell halászjegy, bizonyára azért, mert a rákászsát nem tartja halászsáknak; a rákot azonban a törvény mégis bizonyos védelemben részesíti. Itt ellenmondások vannak, amelyeket ki kell küszöbölni.

De egyébként is a *halászat jogán* egészen mást kell értenünk a *nyílt* vizeknél s mást a *zárt* vizeknél. Ebbe a megkülönböztetésbe kell logikusan belekapcsolódnia annak, hogy a halászás mikor csak kihágás, mikor pedig — lopás!

Végül meg kell változtatni a törvényben foglalt büntető határozatokat is. Formailag úgy is változást kell szenvedniök, ha a törvénynek a tilalmakról szóló III. fejezete módosul; de tartalmilag is változtatni kell azokon, ha azt akarjuk, hogy a törvény a tételes rendelkezései s a törvény szelleme ellen vétőket megfelelő hatékonysággal sujtsa. Evégből a halászati kihágások büntetésénél nagyon is szükségesnek mutatkoznék a pénzbüntetés mellett az *elzárás* alkalmazása is.

A büntető rendelkezésekkel kapcsolatban rendezni kell a *halászjegy* dolgát is. A halászjegyre vonatkozó szabályok s rendelkezések megszeése ugyanis, épp úgy, mint az a vadászejegynél történik, a dolog természetéből folyólag, helyesen *jövedéki* kihágásnak minősítendő s azon az alapon büntetendő is. Felvethető itt természetesen az a kérdés is, hogy emellett a felfogás mellett van-e jogosultsága annak, hogy zárt vizek, különösen mesterséges tógazdaságok, halászatához a halászjegy váltása kötelezővé tétessék?

Ezek lehetnének tehát, szerény véleményünk szerint, azok a főbb nézőpontok, amelyek alapján a halászatról szóló törvény kiegészítése és módosítása az életbeléptetése óta eltelt hosszú idő gyakorlati tapasztalatai alapján a további gazdasági fejlődés érdekében szükségesnek mutatkozik.

Ismételjük, nagyon kívánatos volna, ha már ezekhez a nézőpontokhoz is minél többen szólnának hozzá a gyakorlat emberei. Mentől több vélemény, nézet nyilvánul meg, annál inkább tisztázódnak az eszmék s a további munka annál könnyebb, eredménye annál jobb lesz. *Rm.*

Levél Miskolcraól.

(Adatok a Sajó halrajzához.)

Sajnos jelentem, hogy nálunk, Miskolcraól, a Sajó folyón most halat fogni, az abnormálisan alacsony víz-állás következtében, emelőlhalóval, úgyszólván, lehetetlen. Sem a folyó nem fagy be, sem zavaros vizet nem kapunk a nyár óta. Bár még messze a tilalmi idő s nincs akadálya a halászatnak, nem édes a folyóhoz menni. Még csak csukát sem lehet fogni! Az ősz folyamán még magasabb volt a víz-állás, a csempelyesek (emelő) igen szépen fogtak, valamint akkor is, a mikor a Sajó közepetáig befagyott, igen szép eredménnyel dolgoztak halá-zaink lékről. Bód Mihály nevű csempelyes a múlt hónappal 1 drb 5 kg.-os és 1 drb 18 kg.-os harcsát fogott nappal 3 $\frac{1}{2}$ méteres vízben, ledől fák között. Rendkívül sok és szép példányt fogtak a pontyból. Egyik-másik csempelyes nappali halászat mellett cse-

des és mérsékeltén 1:40—1:50 m. mély vízben a délutáni órákban 4—5 pontyot fogott össze 1—3 kg. súlyban. Október hó folyamán halászat közben meglepetéssel tapasztaltam, hogy a Sajóban a fehér halak — t. i. a keszeg és a balin (Herman Ottó: fejes domolykó) — apraját valami betegség támadta meg; testüket penész-csomók lepték el. Csendes, álló vízben halászva, saját szememmel láttam a legapróbbaktól egész 25—30 dekás nagyságúakig, sőt tuczatszámra fogtam ki hálóval ilyen beteg halakat; csak úgy lézengtek a vízben és látni lehetett, hogy rövidesen elpusztulnak.

A kifogott beteg halakat, gödröt csinálva, a földbe ástam, odatörekedve, hogy ezekkel is kevesebb fertőző alany legyen a vízben. De nemcsak a miskolczi vízben tapasztaltam ezt a penészbetegséget, hanem a miskolczi határon kívül is, a mikor falun halásztam, de mindig csak keszegnél és fejes domolykónál; egyetlen esetben fogtam egy 25 dekás csukát, melynek a feje mögött, a hátán volt ilyen penészszerű foltja. Megkérdezve régi halászokat a baj okáról, vagy „nem tudom“-mal feleltek, vagy lehetetlen dolgokat voltak szivesek állítani. Szerény nézetem szerint az ok csak arra vezethető vissza, hogy úgy az ózdi, mint a diósgyőri vasgyár a halállományra káros és általában fertőző anyagaikat egyenesen a folyóba vezetik be, a helyett, hogy ezen célra emésztőtelepeket csinálnának; nemcsak a halállományt teszik így tönkre, hanem a legelőn lévő szarvasmarhákat is beteggé teszik, mísem törődve az ebből folyó gazdasági károkkal. Többször említettem már a miskolczi gazdáknak, hogy velünk, a halászokkal, egyetemben tegyünk ezirányban illetékes helyen panaszt, de hát hasztalan; azt mondják, hogy nem édes az ilyen dolgokkal bajoskodni. Ime, ez a mi régi átkunk, a híres nemtörődömség! Ezért nincsen a Sajóban sem süllő, sem kecsge; pedig feljöttek valamikor a miskolczi vizekre a kecsgek a Tiszáról s voltak 9—10 kg. súlyú márnák is ott, ma már a 3 kg. nehezek is ritkaságszámba mennek.

Befejezésül még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy az „obersee“-i horgásznak én nem hiszem el a sötétbarna bükkfalevéllel fogott pontyokat!?! Ám Herman Ottó azt írja, hogy kivételek mindig vannak s ezt magam is tapasztaltam, mert 10 éves koromtól fogva horgászom és halászom hálóval sportszerűleg, most pedig hála Isten 43 éves vagyok és sok hazai vízben megfordultam. Fogtam már 2 $\frac{1}{2}$ kg. rózsás márnát zavaros vízben nyáron, „vadbükköny“-növénynek a gyönyörű rózsaszínű s rendkívül jó illatú virágjával, olyképpen, hogy a fenekes kosztoshorogra felcsalított gilisztákat befödtem a bükkönyvirággal. Ez történt nyolcz évvel ezelőtt itt Miskolcraól. De sötétbarna bükkfalevél!?! „Der Tabak ist doch etwas zu starck!“

Mi van az „Öreg horgász“-szal? Hova lett a jó Öreg? Nagyon szépen kérem a kedves Öreget, adjon életjelt magáról a mi kedves szaklapunkban, hogy vitakozhassunk egy kissé egymással.

Miskolcz, 1921. január.

Vizkelety Pál.

Sajnos, a „jó Öreg“ nem állhat elébe a földi vitának, mert ő már rég a mennyei vizeken hódol a horgászat nemes sportjának, bizonyára mindnyájunk patronusa, Szent Péter legszűkebb környezetében (L. „Halászat“ 1914. június 15.: Szentgyörgyi József †).

De talán akad az ifjabb horgász nemzedék között, a ki szivesen cserél eszmét tapasztalt kollegájával?! Igen örvendénk, ha mennél gyakrabban vennék igénybe ily célból lapunk hasábjait. *Szerk.*

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az **Érd-dunae gyházi halászati társulat** Budapesten 1921. január 12-én tartotta meg évi rendes közgyűlését **Müller József** kir. erdőmester elnöklete alatt. A társulat eddigi igazgatójának, az elhunyt **Mártens Alfréd**-nek érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítették és az özvegyhez részvétiratot intéztek. A múlt évi zárószámadatokat 4545,36 korona bevételi, 3253,60 korona kiadási és 1291,76 korona maradványösszeggel rendben találták. A halászati haszonberek emelése tárgyában az elnökséget utasították, hogy az egyezkedési eljárást 30 nap alatt folytassa le és a kötetendő pótszerződéseket újabb közgyűlésen mutassa be jóváhagyás végett. A jövő évi költségvetést 5300 koronában irányozták elő, melynek keretében a halőrök (feljelentések) jutalmazására 1000 K és az alelnök-igazgató tiszteletdíjával 3000 koronát állapítottak meg, fedezetül pedig 70 fillér holdankénti tagjárulékot vetnek ki. Az évi haszonberek jelenlegi összege 53,768,76 korona. Alelnök-igazgatóvá **Kiss Zoltán** menekült kir. erdőmérnököt, a gr. Zichy-uradalom adományi alkalmazottját egyhangúlag megválasztották. Végül az újabb szerződésekre felveendő feltételeket vitatták meg. (—gh)

A **Balaton Halászati Részvénytársaság** f. évi január 20-án tartotta évi rendes közgyűlését **Siófokon**.

A zárószámadás tételei a következők:

Mérlegszámla. Vagyoni: Pénztárak készletei 884,703 K 31 f. Hadikölcsönkötvények, értékpapírok és óvadékok 2,204,176 K 04 f. Ingatlanok, gőzhajók, berendezések és takarékbetétek 1,623,448 K 58 f. Folyószámlakövetelések 1,018,648 K 71 f. Összesen 5,730,976 korona 64 fillér.

T e h e r: Részvénytőke 1,444,000 K. Rendes tartalékalap 807,475 K 11 f. Rendkívüli tartalékalap 200,000 K. Értécsökkenési tartalékalap 309,470 K 07 f. Leltárkiegészítési tartalék 1,350,000 K. Adók tartaléka 240,000 K. Értékpapírcsökkenési tartalék 100,000. Óvadékok 3000 K. Folyószámlatorzások 250,315 K 20 f. Átmeneti tételek egyenlege 386,138 K 52 f. Fel nem vett osztalék 980 K. Mult évi már megadózott nyereségáthozat 38,416 K 46 f. Felosztandó nyereség 1919—20. évről 605,181 K 28 f. Összesen 5,730,976 korona 64 fillér.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Haszonbér számla 227,366 K 03 f. Haltenyészési számla 42,382 K 80 f. Munkabér számla 854,436 K 29 f. Gőzhajóüzemi számla 181,254 K 02 f. Adó számla 50,058 K 61 f. Általános üzemi kiadások 2,696,196 K 11 f. Mult évi már megadózott nyereségáthozat 38,416 K 46 f. Felosztandó nyereség 1919—20. évről 605,181 K 28 f. Összesen 4,695,264 korona 60 fillér.

K ö v e t e l: Mult évi már megadózott nyereségáthozatal 38,416 K 46 f. Jövedelem hal, sózott hal és pikkelyből 4,583,417 K 10 f. Jövedelem vontatás, csomagolás és kamatokból 73,431 K 04 f. Összesen 4,695,264 K 60 f.

Az igazgatóság jelentése megemlíti, hogy a leltárkiegészítési tartalékalapot 1,350,000 koronára emelték, vagyis 600,000 koronával növelték; vagyis ezen a 600,000 K-n kívül maradt még rendelkezésre, mint felosztható nyereség 643,597 K 74 f. Ha ezt a 600,000 K-t is beleillesztenék a nyereség- és veszteségszámlába, akkor a nyereség tulajdonképp 1,243,597 K 74 f. s ennek megfelelően a jövedelem halból — mert hiszen csak abból kerülhetett ki a 600,000 K — 5,183,417 K 10 f.

A 643,597 K 74 f nyereség a következőképp osztatott fel:

1. Tartalékalap növelése	30,259 K 06 f
2. Rendkívüli tartalékalap	80,000 K — f
3. Tisztviselők s alkalmazottak jutalmazása	24,207 K 25 f
4. Osztalék részvényenként 60 K	432,000 K — f
5. Jövő évre átvitel	77,131 K 43 f

Amint a számadatokból látható, a mérleg már igyekszik a tényleges értékelődásokhoz alkalmazkodni.

Az ingatlanok, gőzhajók stb. értékét erősen csökkentették, mert e tétel mindössze 1,623,448 K 50 f-t tüntet fel az előző évi 3,354,920 K 69 f-rel szemben.

A leltárkiegészítési tartalékalap növelése nagyon is megokolta a halászóeszközök anyagának (kender, kötél stb.) rendkívüli megdrágulása mellett.

A leltári anyag pusztulása s pótlásának rendkívüli, sokszor leküzdhetetlen nehézségei magyarázhatják csak, hogy a munkabér, gőzhajóüzem és adószámla összege csak 1,085,748 K 92 f, vagyis kevesebb, mint az előző üzemi évben (1,239,505 K 56 f); igaz, hogy akkor a kommunista gazdálkodás is bejátszott az üzembe. Viszont azonban rendkívüli emelkedést mutatnak az általános üzemi kiadások: 2,696,196 K 11 f, szemben az előző évi 314,159 K 25 f-rel.

Az ez idén fizetett osztalék — 60 K — a legnagyobb az eddig fizetettek között.

Az igazgatóság említi jelentésében a **halasítást** is. Elhelyeztek a jelentés szerint 190,950,000 megtermékenyült fogassüllőikrát; ami

a Balatonon tudvalevőleg abból áll, hogy az akadókon kihelyezett gyökérfészkeket, a melyeket az ívő fogások ikrával teltetnek, a Balaton csendesebb vízi öbleiben helyezik el kikelés végett. A Balaton e nemes halának ilyen módon való gondozása mindenesetre hálás feladat, de a szakszerűség szempontjából ilyen nagyszámú ikramenyiség megadásánál vagy kerekesebb számot kellene használni — mert hiszen csak becslésről van szó —, vagy még jobb volna a fészkek számát megadni, a fészkek minőségének jelzésével (jól megtelt, megtelt s. i. t.).

A pontyital való halasítás az igazgatói jelentés szerint azért nem volt foganatosítható, mert az ivadékokat a földművelésügyi minisztérium nem tudta beszerezni. Bizonyára nehezek voltak a lefolyt üzemi évben e tekintetben a viszonyok, de érdemleges munka e téren a jövőben sem várható addig, amíg a haltenyészési számlán oly szerény összeg húzódik meg — 42,382 K 80 f —, mint a most letárgyalt zárószámadásban. Azt hisszük egyébként, hogy e kérdést illetőleg bizonyos tévedés van az igazgatói jelentésben, mert tudomásunk szerint a pontyhalasítás ügyében a földművelésügyi minisztérium csak a jogtulajdonosokból alakult **Balaton Halászati Társulattal** állott összeköttetésben; a Balaton pontyital való halasítását ez a társulat intézte a maga autonóm hatáskörében s nem a bérli részvénytársaság.

Szerény véleményünk szerint a Balaton halászati üzemében a legfontosabb teendő most, egyelőre legalább, nem is a halasítás, hanem a **munkaerő fokozása**, hogy a Balaton természetes haltermő képességének megfelelő halmennyiség, úgy mint azelőtt, megint kikerüljön rendszeresen a vízből; most még tudvalevőleg körülbelül a fele a felhasználható halnak évenként bent marad — ami a közfogyasztás szempontjából semmiképp sem kívánatos.

A **Fertő-tavon érdekelt halászati jogtulajdonosok** Sopronban január 25-én az Országos Halászati Felügyelőség részvételével közgyűlést tartottak **Wolf Lajos** alispán elnöklete alatt. A közgyűlés összehívására okul szolgált a fertőmenti halászbérlők részéről felmerült s a magyar kir. földművelésügyi minisztériumhoz juttatott az a kérés, hogy a halászati tilalmak felfüggesztessenek. Az ügy elintézésére azonban csakis az összes jogtulajdonosok **társulattá szervezkedése** adná meg a törvényes alapot, természetesen bizonyos hálélettani és gazdasági előfeltételek szakszerű alkalmazása mellett. A túlnyomó számban megjelent érdekelték belátva a szervezkedés gazdasági jelentőségét, beható megvitatás után elvileg elhatározták a halászati társulat megalakítását és a Fertő különleges halászati viszonyaihoz alkalmazandó alapszabálytervezet kidolgozására hattagú előkészítő bizottságot küldöttek ki **dr. Ostör József** Esterházy hercegi jogtanácsos elnöklete alatt. (—gh.)

VEGYESEK.

A **m. kir. hálélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás új díjszabása.** Az állomás, a mely tudvalevőleg a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt elméleti és gyakorlati irányban a halászat és a haltenyészés ügyét szolgálja, vizsgálati díjait a vegyszerek és műszerek, a víz-, gáz- és villanyárak tetemes emelkedése miatt a vegykísérleti s más hasonló intézetek példája után — körülbelül a régi otszörősére volt kénytelen felemelni.

A földművelésügyi miniszter 1920. évi november 30-án 5504/II. C. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyott s valamennyi törvényhatóságnak, folyam- és kulturmérnöki hivatalnak megküldött rendelethez mellékelte díjszabást lapunk hivatalos részében egész terjedelmében közli.

Az idézett leirat szerint az állomásnak az 1906. évi 16.980. sz. rendelettel jóváhagyott **szervezeti szabályai** csupán az új díjszabás által érintett részükben szenvednek változást, egyébként továbbra is hatályban maradnak. Az idevonatkozó felsőbb rendelkezés során kifejezést nyert az az elv is, hogy az állomásnak a halgazdasági üzemekkel kapcsolatban a termelés fokozása érdekében kifejtett mindennemű ténykedése közérdekűnek veendő. (S.)

Nemes pontyivadékkal való halasítás a Velencei tavon. F. évi január hó 20-án a Velencei tóba ismét sok nemes pontyivadék került bele. A motoros speciálkocsiban 30 métermáza elsőrendű pontyivadék érkezett a hortobágyi tógazdaságból Velence állomásra. Egyetlen darab sem pusztult el az úton. Az időjárás a szállításra igen kedvező volt s kosarakban csakhamar új lakóhelyükre jutottak az egészséges 3—4 dekás halacsok. Ez kerek számban körülbelül százezer darab gyorsnövésű halat jelent a Velencei tóban, hol évről-évre fokozódik majd az ilyen halasítás eredménye. Jelenleg a kifogott halanyagának körülbelül 50%-át teszi a nemesponty.

A Velencei tó érdekeltége részéről ifj. Meszlényi Pál és Trebitsch Albert, Schwarz Izidor bérlő, az Orsz. Halászati Felügyelőség és a Hálélettani kísérleti állomás kiküldöttjei voltak jelen az ivadékok vízrebocsátásánál.

Az élénk szél a halászatot egész nap akadályozta s a tó tervbe

vett vizgálatát is lehetetlenné tette. Egyelőre nem tudjuk tehát, hogy milyen mikroorganizmusok okozzák a tó jelenlegi feltűnően vörös színét, mely a halászok szerint már késő őszzel mutatkozott s azóta állandó az egész nagy vizen, de eddig semmi bajt nem okozott a halaknak.

Dr. U. E.

Az óriási nagy vihar, mely január 24-én pusztított itt a fővárosban is, a halászatban is nagy kárt és kellemetlenséget okozott. A halász-szerszámok ezreit tette tönkre. — Győrből kapjuk a hírt, hogy a gönyűi Fekete-halászbokor 6 halászát a Dunán érte ez a vihar és egy hullám a hajót emberekkel, hálóval együtt elmerítette. Nehéz küzdelem után úszva menekült meg az egész csapat, hűsége senkiféle az erősebbek a gyengébbeket és elmerülni akarókat. A kiállott izgalomtól és hideg fürdőtől azonban ágyban fekvő beteg lett mind a hat halász. Sokáig emlékezetes lesz előttük ez a halászat, amelynél csak éppen hogy életüket tudták megmenteni.

Budapesti halpiacz. Újév után a forgalom megcsappant, különösen élő pontyban, melyben elegendő készletek mellett gyöngye a kereslet. Ellenben kecsgeért, süllőért és harcsáért, a mely fajtákban nagy a hiány, egyes vevők minden árat megadnak.

Élő pontyból Jugoszlaviából bárka- és vagonitételekben több szállítás várható; érthetetlen azonban, hogy ezek a behozott halak vámmentesen jöhetnek most be hozzánk, míg a békeidőben a tógazdaságok és saját termelésünk védelmére beviteli vám alá esett a ponty.*)

A folyami, valamint a balatoni halászat az utóbbi hetekben csak kisebb tételekben juttatta a halat a budapesti piacra.

A budapesti halárak nagyban:

Kecsge nagyság szerint	180—250	K
Süllő, nagy	200—220	"
Süllő, közép	140—180	"
Süllő, apró	100—120	"
Ponty, nagy	100—105	"
Ponty, közép	80—85	"
Ponty, apró	70—80	"
Harcsa, vágó	—	"
Harcsa, közép	150—200	"
Csuka, élő	—	"
Czompó	70—80	"
Kárász	35—60	" C.

Hivatalos árjegyzés. A vásárcsarnokok igazgatóságának hivatalos árjegyzéke január hóban nagyban forgalmat csak pontyban és csukában jelez; az élő ponty ára métermázsánként 6.00—11.000 korona, az élő csukáé 9000—11.000 K között változott; jegelt ponty és csuka már csak február elején került piacra, az első ára 5000—8000 K, a második 6000—8000 K között ingadozott.

A kicsinyben való áúsítás árai kevesett változtak, de inkább emelkedtek; az ingadozást 1921. január 7. és február 5-e között az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1921. január 7.		1921. február 5.	
	Vásárcsarnokokban	Nyílt piacon	Vásárcsarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy	1000—14000	6000—13000	12000—14000	6000—12000
" kicsiny	9000—11000		8000—11000	
Harcsa, nagy	—	—	—	18000—18000
" kicsiny	18000—18000		18000—18000	

*) A m. kir. miniszterium 691/1921. M. E. számú rendeletével (B. K. 1921. és 33. sz.) hatályon kívül helyezte, 1921. márczius 1-vel kezdődőleg, a vámmentességet. Szerk.

	1921. január 7.		1921. február 5.	
	Vásárcsarnokokban	Nyílt piacon	Vásárcsarnokokban	Nyílt piacon
Csuka, nagy	12000—12000	16000—20000	12000—18000	7000—11000
" kicsiny	9000—10000		9000—12000	
Fogas süllő, dunai	—	14000—25000	—	9000—12000
Kárász	5600—7000	4000—6000	6000—6000	3000—7000
Czompó	6800—6800	7000—7000	8000—8000	7000—8000
Márna	9000—9000	—	10000—10000	—
Keszeg	3000—3000	—	3000—3000	—
Apró, kevert hal	—	—	—	—

b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:

Ponty, nagy	8000—12000	5000—7000	8000—12000	5000—9000
" kicsiny	6500—8000		6000—8000	
Harcsa, nagy	20000—24000	30000—30000	20000—24000	—
" kicsiny	18000—18000		18000—18000	
Csuka, nagy	9000—14000	6000—10000	9000—14000	6000—8000
" kicsiny	7000—9000		7000—9000	
Fogassüllő, dunai	18000—18000	14000—25000	16000—18000	9000—12000
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg. felül	—	—	—	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2—3 kg.-os	20000—20000	—	20000—20000	—
II. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb	18000—18000	—	15000—18000	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb	16000—16000	—	10000—10000	—
Keszeg, balatoni	1400—2500	1400—2500	1600—2500	2000—2500
Garda, balatoni	2500—2500	—	15000—15000	—
Kárász	2500—2800	—	2500—2800	3000—3600
Czompó	4000—4000	3000—3000	3000—4000	—
Márna	8000—8000	—	8000—8000	—
Keszeg	1400—2500	1500—2500	2500—3000	2000—2500
Kecsge, nagy	30000—30000	—	28000—28000	—
" kicsiny	24000—24000	—	24000—24000	—
Apró, kevert hal	2000—2500	2500—2500	2000—2000	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. J. Győr. Bástya-u. 3. Ha cukorgyár szennyezi vizeit, mindenekelőtt a szennyezést kell megállapíttatnia. Evégből forduljon a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomáshoz (Budapest, II., Debrői út 15. sz.). Czélserű táviratilag jelezni az állomásnak, ha nagyobb mennyiségű szennyvíz bebocsátását észleli. Az állomás aztán vizsgálatai alapján megadja a további teendőkre nézve az útmutatást.

Miután a vizeknek káros módon való fertőzését a vízjogi törvény tiltja (24. §), a panaszt az elsőfokú vízrendőri hatóságnál, az illetékes főszolgabírónál kell majd beadni.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsas élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgönyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharaszt, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).